

62002A0177

Cauza T-177/02

Malagutti-Vezinhet SA

împotriva

Comisiei Comunităților Europene

„Siguranța generală a produselor – Sistem comunitar de alertă rapidă pentru produsele alimentare
– Acțiune în despăgubiri”

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (a doua cameră)
din 10 martie 2004*

În cauza T-177/02,

Malagutti-Vezinhet SA, în lichidare judiciară, cu sediul la Cavaillon (Franța), reprezentată de B. Favarel Veidig și N. Boron, avocați, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată de M.-J. Jonczy și M. França, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă,

având ca obiect o cerere pentru repararea prejudiciului pe care reclamanta pretinde că l-ar fi suferit ca urmare a difuzării de către Comisie a unui mesaj de alertă rapidă, care informa cu privire la prezența unor reziduuri de pesticide în merele provenite din Franța și în care era menționat numele reclamantei, în calitate de exportator al mărfurilor în cauză,

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (a doua cameră),

constituit din N. J. Forwood, președinte, J. Pirrung și A. W. H. Meij, judecători,

grefier: B. Pastor, grefier adjunct,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 4 noiembrie 2003,

* Limba de procedură: franceza.

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul normativ și faptele la originea litigiului

Sistemul comunitar de alertă rapidă

1 Directiva 92/59/CEE a Consiliului din 29 iunie 1992 referitoare la siguranța generală a produselor (JO L 228, p. 24, denumită în continuare „directiva”), a stabilit la nivel comunitar o cerință generală de siguranță pentru toate produsele introduse pe piață, destinate consumatorilor sau care pot fi utilizate de aceștia din urmă. În acest scop, directiva a instituit, în special, un sistem de schimb rapid de informații în situații de urgență care privesc siguranța produselor. Este vorba despre „sistemul comunitar de alertă rapidă pentru produsele alimentare” (denumit în continuare „SCAR”) la care participă și statele semnatare ale Acordului privind Spațiul Economic European (SEE), inclusiv Republica Islanda.

2 Articolul 2 litera (b) din directivă definește ca „produs sigur” „orice produs care, în condiții de utilizare normale sau care pot fi rezonabil previzibile, inclusiv în ceea ce privește durata, nu prezintă nici un risc sau prezintă numai riscuri minime, compatibile cu utilizarea produsului și considerate ca fiind acceptabile cu condiția respectării unui nivel înalt de protecție pentru sănătatea și siguranța persoanelor”.

3 Articolele 5 și 6 din directivă stabilesc obligațiile și competențele statelor membre în materie de control al siguranței produselor.

4 Articolul 7 din directivă prevede:

„1. În cazul în care un stat membru adoptă măsuri care limitează introducerea pe piață a unui produs sau a unui lot de produse sau impun retragerea produsului de pe piață [...], acesta notifică măsurile respective Comisiei [...], precizând motivele pentru care le-a adoptat. Această obligație nu se aplică în cazul în care măsurile se referă la un incident care are un efect local și, în orice caz, limitat la teritoriul statului în cauză.

2. Comisia consultă părțile în cauză în cel mai scurt timp. În cazul în care Comisia constată, după această consultare, că măsura este justificată, informează de îndată cu privire la aceasta statul membru care a avut inițiativa, precum și celelalte state membre. În cazul în care Comisia constată, după această consultare, că măsura nu este justificată, informează de îndată cu privire la aceasta statul membru care a avut inițiativa.”

5 În ceea ce privește SCAR, articolul 8 din directivă prevede:

„1. În cazul în care un stat membru adoptă sau decide să adopte măsuri urgente pentru a împiedica, limita sau supune unor condiții speciale comercializarea sau utilizarea eventuală, pe teritoriul său, a unui produs sau a unui lot de produse, din cauza unui risc grav și imediat pe care acest produs sau lot de produse îl prezintă pentru sănătatea și siguranța consumatorilor, acesta informează de urgență Comisia [...]

2. La primirea acestor informații, Comisia verifică dacă sunt conforme cu dispozițiile prezentei directive și le transmite celorlalte state membre, care, la rândul lor, îi comunică de îndată Comisiei măsurile adoptate.”

6 Anexa la directivă stabilește procedurile detaliate pentru aplicarea SCAR.

Antecedentele litigiului

7 Reclamanta exportă fructe și legume din Franța, în special către Țările de Jos și Regatul Unit.

8 Astfel cum reiese din mai multe facturi datate din luna august 2001, aceasta i-a vândut societății olandeze van den Bosch câteva sute de cutii de mere provenite din Franța, care fuseseră tratate cu pesticid dicofol.

9 Joi, 6 septembrie 2001, Comisia a fost informată, în cadrul SCAR, de către punctul de contact islandez, că autoritatea competentă islandeză hotărâse, la 4 septembrie, să retragă și să arunce un lot de mere de origine franceză, comercializate prin Țările de Jos, în urma descoperirii, la 3 septembrie, a prezenței unui conținut de 0,8 mg/kg de dicofol în merele respective. Informația preciza că mărfurile fuseseră distribuite de societatea J. P. Viens SA, prin Țările de Jos, și că importatorul islandez le cumpăraseră de la societatea olandeză Greevecetrus; o copie a rezultatelor analizei a fost anexată la mesajul respectiv.

10 Părțile știau că, pentru mere, conținutul maxim de dicofol era stabilit la 0,02 mg/kg de către reglementarea comunitară referitoare la conținutul maxim pentru reziduurile de pesticide din fructe și legume, în vigoare la data la care au avut loc faptele relevante, astfel încât merele analizate de către autoritățile islandeze în septembrie 2001 trebuiau să respecte acest nivel maxim.

11 Luni, 10 septembrie 2001, după consultarea serviciilor tehnice competente, Comisia a transmis mesajul autorităților islandeze la punctele de contact ale statelor membre ale SCAR, prin intermediul notificării originale cu numărul de referință 2001/KL. Această notificare se interpretează după cum urmează:

„pesticide residues (Dicofol) in apples from France via the Netherlands [...] The product has been recalled and will be rejected Exporter: JP Viens S.A. The contact points in France and in the Netherlands are kindly requested to provide the Commission services with the possible distribution to other members of the E.E.A. of the product involved” [prezența reziduurilor de pesticide (dicofol) în merele de origine franceză, comercializate prin Țările de Jos ... Marfa a fost retrasă și va fi aruncată. Exportator: J. P. Viens SA. Punctele de contact din Franța și Țările de Jos sunt invitate să semnaleze serviciilor Comisiei orice distribuire a produsului în cauză în alte state membre ale SEE].

12 Vineri, 14 septembrie 2001, Comisia a primit un e-mail de la punctul de contact olandez, în care acesta îi oferea informații cu privire la diversele părți implicate în comercializarea merelor în cauză, printre care era prevăzută și societatea reclamantă. Comisia a difuzat de îndată acest mesaj, ca informație suplimentară, cu numărul de referință 2001/KL-add01, în atenția punctelor de contact ale SCAR. Această notificare se interpretează după cum urmează:

„pesticide residues (Dicofol) in apples from France via the Netherlands. The company ‘Greve’ (NL) mentioned in the notification received the apples from the company ‘Bosch’ situated in Alkmaar (NL) which in his turn receives them from the below mentioned company:

Supplier in France: Company «Malagutti» at Cavaillon (FR)

Tel. +33-4900-66767; Fax: +33-490066768

The Consignment has been received by the company «Greve» on 20-08-2001 and no stock remained. The distribution is still subject of investigation.

How the name «Viens» is involved is completely unknown” [prezența reziduurilor de pesticide (dicofol) în merele de origine franceză, comercializate prin Țările de Jos. Societatea „Greve” (NL) menționată în mesaj a primit merele de la întreprinderea „Bosch”, cu sediul la Alkmaar (NL), care, la rândul ei, le primise de la societatea următoare: furnizor în Franța: societatea „Malagutti” din Cavaillon (FR), tel. +33-4900-66767; fax: +33-490066768. Societatea „Greve” a primit merele la 20 august 2001 și nu a mai rămas marfă în stoc. Distribuția în cauză continuă să facă obiectul unor verificări. Nu se știe cum a fost implicat numele „Viens”].

13 La 17 și 18 septembrie 2001, două agenții britanice („Pesticides Safety Directorate” și „Fresh Produce Consortium”) au emis mesaje de avertizare cu privire la pericolul legat de prezența dicofolului în merele exportate de reclamantă. Aceste mesaje au fost transmise principalilor actori din cadrul sistemului britanic de distribuție, cu mențiunea expresă că produsele care proveneau de la reclamantă nu trebuiau să fie importate sau comercializate.

14 Ca urmare, reclamanta a constatat că toate schimburile comerciale cu Regatul Unit au fost întrerupte. Astfel, două încărcături de mere, care fuseseră deja expediate, au fost returnate în Franța și reclamanta a fost obligată să plătească cheltuielile de transport dus-întors și cheltuielile de depozitare în Regatul Unit. A fost anulată și vânzarea unei a treia încărcături. Toate aceste încărcături au fost vândute la un preț inferior prețurilor practicate în Regatul Unit.

15 La 19 septembrie 2001, autoritățile franceze au efectuat prelevări în antrepozitul reclamantei, din aceeași categorie de mere ca și cele respinse în Islanda.

16 La 20 septembrie 2001, reclamanta a adresat un fax Comisiei, în care declara că nu exportase niciodată mere în Islanda și cerea o dezmințire formală din partea Comisiei. La 25 septembrie 2001, după ce a contestat temeiul mesajelor emise, aceasta a informat Comisia cu privire la prejudiciul suferit.

17 La 26 septembrie 2001, autoritățile franceze au notificat punctului de contact SCAR al Comisiei rezultatul analizelor pe care le efectuaseră asupra merelor prelevate de la reclamantă la 19 septembrie. În temeiul acestei notificări:

„Serviciile oficiale de control franceze au efectuat prelevări din întreprinderea în cauză [...] Nu s-a detectat prezența de dicofol în nici unul dintre cele cinci eșantioane analizate.”

18 Tot la 26 septembrie 2001, Comisia, precizând că îl primise de la punctul de contact din Franța, a adus textul complet al acestei notificări la cunoștința punctelor de contact ale SCAR,

printr-o informație suplimentară (cu numărul de referință 2001/KL-add02) care se interpretează după cum urmează:

„outcome of investigation in France – Analysis for the detection of pesticide residues performed in France at the establishment mentioned in notification 2001/KL-add01 on 5 samples gave negative results (no detection of dicofol). The contact point in the Netherlands is kindly reminded to the request for submission of accompanying documents of the consignments involved” [rezultatul investigațiilor efectuate în Franța – Rezultatul analizei a cinci eșantioane prelevate în Franța din întreprinderea menționată în mesajul 2001/KL-add01 este negativ (nu a fost detectată prezența de dicofol). Punctul de contact din Țările de Jos este, din nou, rugat să transmită documentele care însoțeau loturile în cauză].

19 La 29 noiembrie 2001, Comisia a primit o cerere de reparare a prejudiciului cauzat reclamantei ca urmare a difuzării, în cadrul SCAR, a unor mesaje referitoare la descoperirea de dicofol care depășește conținutul maxim în merele pe care aceasta le exportase.

20 Prin scrisoarea din 3 aprilie 2002, Comisia a respins această cerere de despăgubiri.

Procedura și pretențiile părților

21 În aceste împrejurări reclamanta a introdus prezenta acțiune, printr-o cerere depusă la grefa Tribunalului la 10 iunie 2002.

22 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (a doua cameră) a hotărât să deschidă procedura orală.

23 În ședința din 4 noiembrie 2003, au fost ascultate susținerile orale ale părților și răspunsurile acestora la întrebările instanței. Cu această ocazie, Comisia a depus un document. După comunicarea observațiilor scrise ale reclamantei cu privire la acest document, procedura orală a fost închisă la 1 decembrie 2003.

24 Reclamanta solicită Tribunalului:

- obligarea Comisiei la plata unei despăgubiri de 704 998,74 euro pentru repararea prejudiciului;
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

25 Comisia solicită Tribunalului:

- respingerea acțiunii ca fiind inadmisibilă sau, în subsidiar, ca nefondată;
- obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la admisibilitate

26 Fără să invoce formal excepția de inadmisibilitate, Comisia consideră că acțiunea este inadmisibilă.

27 Într-adevăr, comunicarea statelor membre de către Comisie a informațiilor primite în temeiul articolului 8 din directivă a avut loc în cadrul unei cooperări interne cu organismele naționale responsabile de aplicarea reglementării comunitare, și anume SCAR. O astfel de cooperare nu poate angaja răspunderea Comunității față de persoanele particulare, având în vedere că sistemul de alertă este declanșat, în definitiv, numai la inițiativa și în conformitate cu analiza autorităților naționale.

28 Prin urmare, reclamanta ar fi trebuit să sesizeze instanța națională competentă. Într-adevăr, chestiunea reparării prejudiciilor cauzate persoanelor particulare de către organismele naționale, fie în urma unei încălcări a dreptului comunitar, fie printr-o acțiune sau inacțiune contrară dreptului național, cu ocazia aplicării dreptului comunitar, ar trebui analizată de instanțele naționale (hotărârea Curții din 13 februarie 1979, Granaria, 101/78, Rec. p. 623). Reclamanta nu a demonstrat în nici un fel că introducerea unei acțiuni în despăgubiri în fața instanțelor naționale ale unuia dintre statele implicate nu i-ar fi permis să obțină o reparație echitabilă a prejudiciului invocat.

29 În această privință, este suficient să se constate că comportamentul nelegal pretins de reclamantă în cazul de față este cel al Comisiei și nu poate fi considerat ca imputabil organismelor naționale.

30 Într-adevăr, reclamanta susține că i se ceruse Comisiei să joace un rol propriu în cadrul SCAR: în temeiul articolului 8 alineatul (2) din directivă și din anexa la aceasta, Comisia ar fi fost obligată să verifice conformitatea mesajelor primite cu dispozițiile directivei și să stabilească realitatea precum și caracterul imediat și grav al riscului în cauză, înainte de a transmite aceste mesaje celorlalte state membre. Comisia este singura răspunzătoare pentru aceste verificări și evaluări, precum și pentru repercusiunile alertei. Conform reclamantei, în cazul în care Comisia nu ar fi făcut public în mod nelegal numele său în cadrul SCAR, organismele britanice care au solicitat boicotarea produselor sale – care s-au prevalat de mesajele de alertă oficiale, difuzate de Comisie – nu ar fi difuzat apelul lor la boicotare, care i-a adus prejudicii grave.

31 Reclamanta a precizat, astfel, în mod pertinent, motivele pentru care comportamentul Comisiei era susceptibil să-i lezeze interesele comerciale și să cauzeze prejudiciul suferit (a se vedea, în acest sens, hotărârea Curții din 28 ianuarie 1986, COFAZ și alții/Comisia, 169/84, Rec. p. 391, punctul 28). Prin urmare, acțiunea trebuie declarată admisibilă, având în vedere că problema stabilirii dacă comportamentul care i se reproșează Comisiei este într-adevăr nelegal ține de examinarea pe fond.

Cu privire la fond

32 Conform unei jurisprudențe constante, asumarea răspunderii extracontractuale a Comunității este condiționată de întrunirea unui ansamblu de condiții, și anume nelegalitatea comportamentului reproșat instituțiilor, actualitatea prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între comportamentul presupus și prejudiciul invocat. În cazul în care una dintre aceste condiții nu este îndeplinită, acțiunea trebuie să fie respinsă în întregime, fără să fie necesar să se analizeze celelalte condiții (a se vedea, în special, hotărârile Tribunalului din 13 decembrie 1995, Exporteurs in Levende Varkens și alții/Comisia, T-481/93 și T-484/93, Rec. p. II-2941, punctul 80 și hotărârea din 24 aprilie 2002, EVO/Consiliul și Comisia, T-220/96, Rec. p. II-2265, punctul 39 și cazurile citate).

33 În cazul de față, ar trebui să se examineze, în primul rând, diversele argumente prezentate de reclamantă pentru a demonstra nelegalitatea comportamentului reproșat Comisiei.

Argumentele părților

34 Reclamanta susține că, fiind vorba de merele pe care le-a exportat în 2001, textele aplicabile la nivel național și comunitar stabileau conținutul de dicofol la 1 mg/kg în momentul tratării merelor respective, care a avut loc în ianuarie 2001. Obligația de a reduce conținutul de dicofol la 0,02 mg/kg a fost stabilită pentru Franța în Decretul din 8 februarie 2001, publicat în *Journal officiel de la République française* din 3 aprilie 2001. Pe de altă parte, reglementarea comunitară care a prevăzut reducerea conținutului de dicofol la 0,02 mg/kg a intrat în vigoare abia la 1 iulie 2001. Obligația de reducere a fost introdusă, prin urmare, după ce merele în cauză fuseseră deja plasate pe piață.

35 Reclamanta susține că, în cauză, comportamentul Comisiei este nelegal, datorită faptului că nu a fost respectată obligația legală de a fi consultată înainte de difuzarea alertelor contestate, în temeiul articolului 7 alineatul (2) din directivă. Pentru reclamantă, nu există nici o îndoială că organismele britanice s-au prevalat într-adevăr de mesajele de alertă difuzate de Comisie, fără de care acestea nu ar fi apelat la boicotarea produselor sale.

36 Reclamanta adaugă faptul că neconsultarea reprezintă o încălcare a drepturilor la apărare și că difuzarea numelui său și a coordonatelor sale contravine principiului confidențialității.

37 De asemenea, Comisia ar fi trebuit să verifice dacă măsurile adoptate de autoritățile islandeze erau conforme cu principiul proporționalității. Aceste măsuri au fost cât se poate de restrictive, având în vedere că mărfurile au fost retrase de pe piață, urmând a fi aruncate.

38 Reclamanta subliniază absența dovezilor cu privire la originea produselor verificate. Mesajul emis de Islanda se referă la merele exportate de o altă societate franceză, și anume J. P. Viens SA. Cu toate acestea, reclamanta a vândut merele unei societăți olandeze. Prin urmare, nu se știe sigur dacă merele controlate în Islanda proveneau de la societatea în cauză.

39 Reclamanta afirmă că mesajul emis de autoritățile islandeze nu afirmă că există un risc grav și imediat, ci numai că era vorba de depășirea conținutului maxim de dicofol dintr-un lot de mere controlat. În cazul de față, nu a existat nici un risc grav și imediat. Pe de altă parte, Comisia nu a inițiat procedura corespunzătoare pentru un caz de risc grav și imediat.

40 Conform reclamantei, o verificare rapidă ar fi permis să se constate că analizele efectuate demonstrau un conținut de dicofol conform cu textele aplicabile în momentul tratării merelor și că consumatorii nu erau expuși nici unui pericol. Analizele efectuate în septembrie și octombrie 2001 de către laboratoarele franceze au demonstrat conformitatea totală a merelor destinate pieței engleze cu prescripțiile comunitare. Recunoscând că aceste analize au fost efectuate pe loturi diferite de cele care sunt la originea inițiativei autorităților islandeze, reclamanta consideră că rezultatele negative ale acestora constituie o prezumție puternică de conformitate cu prescripțiile legale ale produselor pe care aceasta le comercializează.

41 Comisia subliniază că SCAR o obligă să difuzeze orice mesaj care se referă la probleme și riscuri privind produsele alimentare care nu îndeplinesc cerințele de siguranță alimentară. Informată de punctul de contact islandez cu privire la descoperirea unor reziduuri de dicofol care

depășesc conținutul maxim în merele originare din Franța, aceasta a fost obligată, prin urmare, să transmită mesajul de alertă islandez. Contrar celor susținute de reclamantă, un produs care conține un nivel de dicofol mai mare decât cel autorizat de legislația comunitară nu este un produs sigur.

42 În consecință, nici una dintre acuzațiile care îi sunt aduse de către reclamantă nu este întemeiată.

Concluziile Tribunalului

43 Ar trebui să se amintească, mai întâi, că directiva a instituit două proceduri distincte pentru controlul siguranței produselor și pentru adoptarea măsurilor adecvate în cazul descoperirii unui produs periculos.

44 Prima procedură, instituită prin articolele 6 și 7 din directivă, permite autorităților naționale să supună introducerea pe piață a unui produs unor condiții prealabile, astfel încât să asigure siguranța produsului, să interzică orice introducere pe piață atunci când produsul în cauză s-a dovedit a fi periculos și să organizeze retragerea unui produs periculos deja introdus pe piață [articolul 6 alineatul (1) literele (d), (g) și (h)]. Atunci când autoritățile naționale adoptă una dintre măsurile prevăzute la articolul 6 alineatul (1), acestea trebuie să informeze Comisia, care consultă în cel mai scurt timp părțile în cauză, verifică dacă măsura adoptată este justificată sau nejustificată și informează de îndată autoritățile naționale cu privire la aceasta (articolul 7).

45 A doua procedură, instituită prin articolul 8 din directivă și prin anexa la aceasta, privește situațiile de urgență la nivel comunitar: atunci când autoritățile naționale adoptă sau au în vedere să adopte măsuri urgente pentru a împiedica comercializarea unui produs, din cauza unui risc grav și imediat pe care produsul respectiv îl prezintă pentru sănătatea și siguranța consumatorilor, acestea informează urgent Comisia, care, la primirea acestor informații, verifică conformitatea lor cu dispozițiile directivei și le transmite celorlalte autorități naționale, care, la rândul lor, îi comunică de îndată Comisiei măsurile adoptate (articolul 8). Detaliile acestui sistem de alertă rapidă (SCAR) sunt reglementate de anexa la directivă.

46 Astfel, autoritățile naționale, de îndată ce au descoperit existența unui risc grav și imediat ale cărui efecte se extind sau ar putea să se extindă în afara teritoriului lor, informează de îndată Comisia, după ce au consultat, pe cât posibil, producătorul sau distribuitorul produsului în cauză. Această comunicare cuprinde, în special, informații care permit identificarea produsului și lanțul de comercializare, atunci când astfel de informații sunt posibile, subliniindu-se că rapiditatea transmiterii informațiilor are o importanță crucială în cadrul sistemului (punctele 3 și 4 din anexă). În ceea ce o privește, după ce verifică conformitatea informației primite cu articolul 8 din directivă, Comisia ia legătura cu țara notificatoare, dacă este necesar și apoi transmite această informație urgent, prin telex sau fax, autorităților competente ale celorlalte state membre (punctul 7 din anexă).

47 În cazul de față, din formularul utilizat de autoritățile islandeze reiese că autoritățile respective s-au adresat Comisiei în cadrul SCAR și nu pentru a o întreba dacă retragerea sau aruncarea merelor importate din Franța, prin Țările de Jos, erau justificate în temeiul articolelor 6 și 7 din directivă. Dat fiind că merele respective conțineau un nivel de dicofol de 40 de ori mai mare decât conținutul maxim admisibil și că în distribuirea lor erau implicate trei țări diferite, și anume Franța, Țările de Jos și Islanda, autoritățile islandeze erau evident de părere că era necesar să

informeze Comisia cu privire la riscul ca și alte mere care conțin același nivel de dicofol să fi fost introduse pe piața din alte țări. După ce a primit această informație, Comisia a reacționat, de asemenea, strict în limitele SCAR, transmițând mesajul de alertă islandez, precum și mesajele ulterioare, tuturor punctelor de contact ale SCAR.

48 Prin urmare, prezenta acțiune în despăgubiri nu se poate referi decât la răspunderea pe care Comisia trebuie să și-o asume în cadrul SCAR. În schimb, acțiunea nu poate urmări, în mod valabil, obținerea reparării prejudiciului cauzat de faptul că, la 4 septembrie 2001, autoritățile islandeze au retras merele în cauză de pe piață și le-au aruncat

49 În această privință, ar trebui subliniat că, la data respectivă, numele reclamantei nu fusese încă menționat și că aceasta nu fusese încă identificată ca fiind exportatoarea probabilă a merelor în cauză. În plus, Comisia nu a fost informată decât ulterior cu privire la măsurile adoptate de autoritățile islandeze, astfel încât aceasta nu poate fi, în nici un caz, considerată răspunzătoare în această privință. Rezultă că destinația concretă pe care au avut-o merele în Islanda este irelevantă pentru soluționarea prezentului litigiu și că trebuie să fie respinsă obiecția privind încălcarea principiului proporționalității de către Comisie.

50 Fiind vorba de SCAR, reclamanta susține, în esență, că nu există nici o dovadă că merele care fac obiectul acuzației autorităților islandeze au fost exportate de aceasta. Aceasta pretinde că, dacă Comisia și-ar fi respectat obligația de a verifica originea merelor respective înainte de a declanșa alerta rapidă, ar fi constatat că aceasta nu este implicată. Aceasta îi reproșează Comisiei și faptul că nu a analizat dacă merele în cauză prezentau într-adevăr un risc grav și imediat pentru sănătate, având în vedere că simpla depășire a conținutului maxim de dicofol nu era suficientă în acest sens. Reclamanta adaugă că, în orice caz, astfel cum reiese din analizele efectuate în Franța, în septembrie și octombrie 2001, o verificare rapidă ar fi permis să se constate că merele exportate de aceasta nu depășeau conținutul maxim respectiv.

51 În această privință, ar trebui să se amintească faptul că SCAR conferă numai autorităților naționale, și nu Comisiei, responsabilitatea de a stabili dacă există un risc grav și imediat pentru sănătatea și siguranța consumatorilor, prevăzând că autoritățile naționale trebuie, pe de o parte, „să judece fiecare caz particular în funcție de caracteristicile sale intrinseci” având în vedere că „este imposibil să se stabilească criterii specifice care să indice cu precizie ceea ce reprezintă un risc grav și imediat” și, pe de altă parte, „să se străduiască să obțină un maximum de informații privind produsele și natura pericolului, conciliind acest obiectiv cu necesitatea de rapiditate” (punctele 2 și 3 din anexa la directivă). În plus, autoritățile naționale au obligația ca, după ce au descoperit existența unui risc grav și imediat, ale cărui efecte se extind sau ar putea să se extindă în afara teritoriului lor, să informeze de îndată Comisia și să îi furnizeze informații care să îi permită să identifice produsul și lanțul de comercializare (punctul 4 din anexa la directivă).

52 În cazul în care punctul 7 din anexa la directivă obligă Comisia să verifice „conformitatea informației primite cu articolul 8 din [...] directivă”, această sarcină se limitează la a verifica dacă această informație, ca atare, ar putea să intre în sfera de aplicare a dispoziției respective, în timp ce exactitudinea constatărilor și a analizelor care au determinat autoritățile naționale să transmită informația în cauză nu face obiectul acestei verificări. Într-adevăr, astfel cum s-a afirmat anterior, autoritățile naționale sunt singurele responsabile pentru aceste constatări și analize. Rezultă că Comisia nu avea nici obligația și nici competența de a verifica, înainte de difuzarea mesajului său din 14 septembrie 2001, dacă merele care fac obiectul acuzațiilor formulate în Islanda erau într-adevăr cele exportate de reclamantă.

53 Fiind vorba de a preveni riscurile pentru sănătatea consumatorilor, era suficient ca aceasta să dispună de elemente plauzibile care să indice existența unei legături între reclamantă și merele care fac obiectul acuzațiilor formulate în Islanda. Însă, informațiile colectate și comunicate de autoritățile islandeze se refereau la merele de origine franceză, importate prin Țările de Jos, menționând, în special, numele societății olandeze Greevecetrus. Informațiile furnizate de autoritățile olandeze adăugau, apoi, detalii privind societățile implicate în procesul de comercializare, menționând numele societății „Greve” (Țările de Jos), cel al societății „Bosch”, cu sediul în Alkmaar (Țările de Jos) și cel al reclamantei. Cu toate acestea, astfel cum reiese din facturile din august 2001 prezentate de reclamanta însăși, aceasta din urmă a exportat mere de origine franceză societății olandeze van den Bosch din Alkmaar. În aceste circumstanțe, nu se poate accepta faptul că, prin mesajul său din 14 septembrie 2001, care relua informațiile autorităților olandeze, Comisia a difuzat informații neplauzibile.

54 În măsura în care mai există incertitudini în această privință, ar trebui să se sublinieze că, în conformitate cu principiul precauției care prevalează în materie de protecție a sănătății publice, autoritatea competentă poate fi obligată să adopte măsuri corespunzătoare pentru a preveni anumite riscuri potențiale pentru sănătatea publică, fără să aștepte să se demonstreze pe deplin realitatea și gravitatea acestor riscuri (a se vedea, în acest sens, hotărârea din 11 septembrie 2002, Pfizer Animal Health/Consiliu, T-13/99, Rec. p. II-3305, punctul 139 și cazurile citate și hotărârea din 21 octombrie 2003, Solvay Pharmaceuticals/Consiliu, T-392/02, Rec. P. II-4555, punctele 121 și 122). Dacă ar fi fost necesar să se aștepte încheierea tuturor cercetărilor necesare înainte de adoptarea unor astfel de măsuri, principiul precauției nu ar mai fi util (hotărârea Pfizer Animal Health/Consiliu, citată anterior, punctele 142, 386 și 387). Acest raționament este valabil și pentru un dispozitiv de informare rapidă, precum cel instituit de directivă. Reclamanta, victimă a acestui sistem de alertă instituit pentru a proteja sănătatea oamenilor, trebuie să accepte consecințele economice negative ale acestuia, trebuind să se acorde o importanță preponderentă sănătății publice în raport cu considerentele economice (hotărârea Solvay Pharmaceuticals/Consiliu, citată anterior, punctul 121 și hotărârea Pfizer Animal Health/Consiliu, citată anterior, punctul 456).

55 În cazul în care reclamanta susține, în acest context, că simpla depășire a conținutului maxim de dicofol de 0,02 mg/kg nu constituie neapărat un risc grav și imediat pentru sănătatea oamenilor, cu atât mai mult cu cât, înainte, era admisibil un conținut de 1 mg/kg, este suficient să se amintească faptul că, pe de o parte, nu este de competența Comisiei să repună în discuție, în cadrul SCAR, constatările și analizele care au determinat autoritățile naționale să accepte existența unui risc grav și imediat care necesită declanșarea acestui sistem și, pe de altă parte, că rezultă că merele în cauză conțineau 0,8 mg/kg de dicofol, în timp ce conținutul maxim era stabilit la 0,02 mg/kg. Reclamanta - care nu a contestat, în temeiul articolului 241 CE, legalitatea reglementării care stabilește acest conținut maxim - nu a demonstrat în nici un fel că consumarea merelor cu un conținut de dicofol de 40 de ori mai mare decât limita maximă admisă nu are nici un efect nociv pentru sănătatea consumatorilor, deși cercetarea științifică în materie a demonstrat că era necesară înlocuirea conținutului maxim anterior cu cel de 0,02 mg/kg.

56 În ceea ce privește obiecțiile referitoare la încălcarea articolului 7 alineatul (2) din directivă și la drepturile la apărare, prin faptul că Comisia nu a consultat reclamanta înainte de a-i difuza numele și coordonatele în cadrul SCAR, ar trebui să se sublinieze că acest sistem nu îi impune Comisiei să efectueze o astfel de consultare sistematică, având în vedere că articolul 7 alineatul (2) din directivă nu se aplică procedurilor de alertă rapidă instituite de directivă în scopul de a

proteja sănătatea consumatorilor. În plus, acest obiectiv de protecție rapidă ar fi greu de realizat, în cazul în care Comisia ar trebui să țină seama în mod constant de observațiile și obiecțiile întreprinderii în cauză înainte să comunice o informație care intră sub incidența directivei celorlalte puncte de contact ale SCAR.

57 Nici faptul că reclamanta nu a fost consultată de Comisie nu reprezintă o încălcare a principiului respectării drepturilor la apărare. Într-adevăr, în cazul în care este adevărat că acest principiu obligă Comisia să audieze persoana în cauză înainte de adoptarea unei măsuri care îi cauzează prejudicii (a se vedea, de exemplu, hotărârea din 8 mai 2003, Josanne și alții/Comisia, T-82/01, Rec. P. II-2013, punctul 77 și cazurile citate), ar trebui să se constate că, în cazul de față, Comisia nu a adoptat, nici o măsură care să vizeze direct reclamanta și care să îi cauzeze prejudicii. Aceasta s-a limitat la difuzarea unei informații, și anume informația primită de la punctul de contact olandez la 14 septembrie 2001, destinată să permită, în conformitate cu punctul 4 din anexa la directivă, identificarea merelor în cauză și a lanțului de comercializare referitor la acestea.

58 Este adevărat că anexa la directivă prevede, la punctele 7 și 8, că Comisia „poate”, pe de o parte, să ia legătura cu autoritatea presupusei țări de origine a produsului pentru a efectua verificările pertinente și, pe de altă parte, să deschidă – „în circumstanțe excepționale” și „când aceasta consideră că este necesar” – o anchetă din proprie inițiativă. Nu este exclus ca, în astfel de condiții, Comisia să poată fi obligată să consulte întreprinderea în cauză prin difuzarea unei alerte rapide. Cu toate acestea, reclamanta nu a reușit să demonstreze că Comisia a comis o greșală, în circumstanțele cazului de față, prin neconsultarea acesteia.

59 Singurul argument prezentat în acest context constă în susținerea că nivelul de dicofol din merele exportate de reclamantă în 2001 în Țările de Jos nu depășea, la data tratării acestora, în ianuarie 2001, conținutul maxim de 1 mg/kg admisibil la vremea respectivă în Franța. Astfel, reclamanta pare să considere că Comisia ar fi trebuit să ia în considerare interesele sale comerciale, consultând-o, având în vedere situația specifică ce rezultă din modificarea regimului referitor la conținutul maxim de dicofol, efectuată în iulie 2001, atunci când merele care provin din Franța erau în curs de transportare către țara de export.

60 Această teză nu poate fi acceptată.

61 Într-adevăr, pe de o parte, reclamanta nu a furnizat nici o precizare referitoare la datele exporturilor sale, singurele precizări în această privință fiind prevăzute în facturile din luna august 2001, care demonstrează livrările către societatea van den Bosch în Alkmaar (Țările de Jos). Or, aceste precizări nu demonstrează că merele tratate în ianuarie 2001 părăsiseră neapărat Franța și ajunseseră în țara de destinație înainte de luna iulie 2001. Este la fel de probabil ca merele să fi fost exportate abia în luna august 2001.

62 Pe de altă parte, reglementarea comunitară referitoare la stabilirea conținutului maxim de dicofol din fructe și legume este constituită dintr-o serie de directive ale Consiliului adresate statelor membre în scopul punerii lor în aplicare. Franța a introdus conținutul maxim de 0,02 mg/kg prin Decretul din 8 februarie 2001 de modificare a Decretului din 5 august 1992 referitor la conținuturile maxime de reziduuri de pesticide admisibile pe și în anumite produse de origine vegetală (JORF din 3 aprilie 2001, p. 5200). Astfel cum reiese din expunerea motivelor din decretul respectiv, această măsură a fost adoptată cu scopul de a transpune, în special, Directiva 2000/42/CE a Comisiei din 22 iunie 2000, de modificare a anexelor la Directivele 86/362/CEE,

86/363/CEE și 90/642/CE ale Consiliului de stabilire a conținuturilor maxime de reziduuri de pesticide de pe și din cereale, produsele alimentare de origine animală și anumite produse de origine vegetală, inclusiv fructe și legume (JO L 158, p. 51), care, în temeiul articolului 4, trebuia să fie transpusă de statele membre până la 28 februarie 2001, măsurile transpuse trebuind să fie aplicate de la 1 iulie 2001. Această directivă a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* din 30 iunie 2000. În consecință, orice operator economic prudent și avizat ar fi trebuit să își organizeze, începând de la ultima dată menționată, activitatea comercială astfel încât merele destinate exportului și susceptibile de a fi introduse pe piață după iunie 2001 respectă noul conținut maxim de dicofol. Reclamanta – care nu a contestat, în temeiul articolului 241 CE, nici legalitatea reglementării care a stabilit conținutul maxim de 0,02 mg/kg, nici legalitatea datei la care reglementarea respectivă a început să producă efecte – nu îi poate reproșa Comisiei că a transmis mesajul olandez în cadrul SCAR, fără să o fi consultat în prealabil.

63 În orice caz, chiar o consultare prealabilă a reclamantei, nu ar fi putut împiedica, în mod rezonabil, Comisia să difuzeze acest mesaj care conținea numele și coordonatele reclamantei. Într-adevăr, singura modalitate eficientă prin care reclamanta ar fi putut preveni efectele negative ale SCAR ar fi constat pentru reclamantă în a proceda, sub controlul unei persoane sau al unei instituții independente, la prelevarea unui eșantion din lotul de mere destinate exportului în Țările de Jos și la analiza, certificată oficial, a conținutului de dicofol din eșantionul respectiv. Numai o prezentare imediată, cu ocazia consultării sale, a unei astfel de analize certificate, ar fi putut fi de natură să evite ca numele său să fie difuzat în cadrul SCAR. Însă, reclamanta nu a afirmat și nici nu a stabilit că a apelat la analiza, *in tempore non suspecto*, a merelor în cauză astfel cum s-a descris anterior.

64 În privința analizelor efectuate în Franța, în septembrie 2001, care ar fi demonstrat conformitatea cu reglementarea comunitară a merelor exportate de reclamantă, este suficient să se amintească faptul că aceste analize nu au fost efectuate pe lotul de mere care face obiectul acuzațiilor formulate în Islanda. Prin urmare, acestea nu erau de natură să dovedească faptul că analizele islandeze erau greșite. Acestea permiteau doar să se stabilească faptul că merele care au fost analizate în septembrie 2001 erau conforme cu legislația aplicabilă.

65 În acest context, nu se poate imputa Comisiei faptul că lotul de mere analizate în Islanda a dispărut, se pare, ca urmare a retragerii sale de pe piață și că, prin urmare, nu mai este posibil să se verifice exactitudinea analizelor islandeze și nici identificarea precisă a merelor ca fiind cele exportate de reclamantă în Țările de Jos. Astfel cum s-a afirmat anterior, responsabilitatea Comisiei în cadrul SCAR se limitează la difuzarea informațiilor ca atare.

66 În cele din urmă, reclamanta nu îi poate reproșa Comisiei că a încălcat o obligație de confidențialitate prin difuzarea numelui său și a coordonatelor sale. Într-adevăr, anexa la directivă afirmă, în mod expres, la punctul 6, că necesitatea de a adopta măsuri eficiente pentru protecția consumatorilor trebuie, în mod normal, să prevaleze asupra dorinței de confidențialitate. Însă, mesajul de alertă al autorităților islandeze care a notificat prezența de dicofol în „merele de origine franceză comercializate prin Țările de Jos”, atât autoritățile competente, cât și operatorii economici implicați, aveau tot interesul ca cercul de întreprinderi implicate să fie cât mai limitat; în caz contrar, nu era exclus ca toate merele de origine franceză să fi făcut obiectul unei boicotări. Astfel cum s-a afirmat anterior, menționarea numelui reclamantei în acest context trebuia să fie considerată, în circumstanțele cazului de față, ca fiind o informație plauzibilă și necesară în vederea protejării sănătății publice.

67 Din cele menționate anterior rezultă că reclamanta nu a stabilit că, în speță, Comisia a comis o greșeală de natură să angajeze răspunderea acesteia. În consecință, acțiunea trebuie respinsă în întregime, fără a fi necesar să se analizeze existența unei legături de cauzalitate și actualitatea prejudiciului pretins.

Cu privire la cheltuielile de judecată

68 În temeiul articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată, în cazul în care s-a solicitat acest lucru. Întrucât reclamanta a căzut pretenții, trebuie obligată la plata cheltuielilor de judecată, în conformitate cu pretențiile Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (a doua cameră)

hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă reclamanta la plata cheltuielilor de judecată.

Forwood

Pirrung

Meij

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 10 martie 2004.

Grefier

Președinte

H. Jung

J. Pirrung